

Hyvinvointijaoston lausunto sivistysvaliokunnan alaisten palveluiden palveluverkkosuunnitelmasta

Sipoon kunnan sivistysvaliokunta käsitteli kokouksessaan 14.12.2023 § 144 sivistysvaliokunnan alaisten palveluiden palveluverkkosuunnitelmaa. Sivistysvaliokunta päätti pyytää palveluverkkosuunnitelmasta kunnan hallintosäännössä määriteltyihin toimivaltoihin liittyvät lausunnot seuraavilta toimielimiltä: suomenkielinen koulutusjaosto, ruotsinkielinen koulutusjaosto, vapaa-ajan jaosto, hyvinvointijaosto, tekninen valiokunta, rakennus- ja ympäristövaliokunta sekä maankäyttöjaosto. Päätöksen mukaisesti lausunto tulee antaa helmikuun 2024 loppuun mennessä.

Sipoon kunnan hallintosäännön 26 §:n mukaan kunnanhallituksen hyvinvointijaoston tehtävänä on huolehtia hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä sekä ruokapalveluiden järjestämisestä. Lisäksi jaosto toimii maahanmuuttoon liittyvistä asioista vastaavana toimielimenä. Näin ollen myös palveluverkkoselvitystä koskeva lausunto on laadittu tästä näkökulmasta.

Hyvinvointijaoston lausunnossa huomioidaan palveluverkkoselvityksen valmisteluprosessi sekä selvityksen sisältö.

Sivistys valiokunnan alaisten palveluiden palveluverkkosuunnitelman valmisteluprosessi

Osallisuuden periaatteet ja osallistamisen eri tasot on huomioitu palveluverkkosuunnitelman valmistelussa. Palveluverkkosuunnitelman valmistelussa on kuultu laajasti eri tahoja. Kuulemistilaisuuksia on järjestetty sekä kuntalaisille että henkilöstölle. Liitteessä 2 kuvataan tarkemmin palveluverkkosuunnitelman valmisteluprosessiin liittyvä osallistaminen toimialoilla.

Hyvinvointijaosto toteaa, että suunnitelman valmistelua on tehty laajasti kuntalaisia osallistaen. Jaosto kiinnittää huomiota siihen, että kaikkein heikoimmassa asemassa olevien osallistamiseen tulisi kiinnittää erityistä huomiota, jotta heidän äänensä saadaan kuuluviin, kun palveluita suunnitellaan. Näin huomioidaan väestön hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamisen näkökulma.

Sivistysvaliokunnan alaisten palveluiden palveluverkkosuunnitelma

Palveluverkkosuunnitelmassa tarkasteltiin seuraavia sivistysvaliokunnan alaisuudessa olevia palveluita:

- varhaiskasvatus

Hyvinvointijaosto

20.2.2024

- perusopetus
- lukiokoulutus
- vapaa sivistystyö
- kulttuuripalvelut
- nuorisopalvelut
- kirjastopalvelut.

Palveluverkkosuunnitelmassa tarkastellaan sivistysvaliokunnan alaisten toimintojen palveluita, nykyistä palvelutarjontaa ja palveluverkkoa, tulevia tarpeita sekä ajatuksia tulevaisuuteen varautumisesta.

Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tavoitteena on luoda perusta työ- ja toimintakyvylle, kaventaa väestöryhmien välisiä hyvinvointi- ja terveyseroja, edistää ja ylläpitää hyvinvointia, terveyttä, turvallisuutta ja osallisuutta sekä vahvistaa mielenterveyttä ja ehkäistä päihdehaittoja. Hyvinvointijaosto toteaa, että palveluverkkoselvityksessä tarkastelluilla kunnan palveluilla on merkittävä vaikutus väestön hyvinvoinnin ja terveyden ylläpitämiseen ja edistämiseen.

Palveluverkon valmistelussa on hyödynnetty laajaa tietopohjaa, mukaan lukien Sipoon kunnan hyvinvointikertomusta 2021–2025, joka kuvaa Sipoon väestön hyvinvointia. Jaosto pitää hyvänä monipuolisen tietopohjan käyttöä palveluverkkosuunnitelmaa laadittaessa.

Hyvinvointijaosto toteaa, että Sipoon kunnan väestötarkastelussa tulisi huomioida se, että todennäköisesti tulevaisuudessa myös maahanmuuttajataustaisten ja muun kuin suomen- tai ruotsinkielisen väestön määrä kasvaa. Väestörakenteen kehitys tulee huomioida, kun tehdään palveluverkkoa koskevia päätöksiä.

Hyvinvointijaosto kiinnittää lausunnossaan erityistä huomiota suunnitelman toimenpide-ehdotuksiin. Selvityksen laadinnasta vastanneet FCG:n asiantuntijat esittävät selvityksen pohjalta näkemyksensä tulevista toimenpiteistä ja linjauksista. Mahdolliset palveluverkkoon ja palvelutuotantoon liittyvät muutospäätökset tehdään erikseen normaalissa päätöksentekojärjestyksessä.

Toimenpide-ehdotukset keskittyvät varhaiskasvatukseen, peruskouluopetukseen ja lukio-opetukseen. Ehdotus ei sisällä kovin äärimmäisiä toimenpiteitä. Suunnitelma sisältää useita toimenpide-ehdotuksia, jotka lisäisivät kunnan palveluiden tietoperustaista suunnittelua ja toiminnan systemaattisuutta. Alueittaisessa tarkastelussa on huomioitu varhaiskasvatus, esiopetus, perusopetus sekä kulttuuri- ja vapaa-aikapalvelut. Sivistysjaosto korostaa kulttuuri- ja vapaa-aikapalveluiden merkitystä kaikenikäisten sipoolaisten hyvinvoinnin ja terveyden tukemisessa. Suunnitelmassa on huomioitu kiitettävästi lähipalveluiden säilymisen näkökulma.

Hyvinvointijaosto toteaa, että palveluverkkoa suunnitellessa tulee huomioida palveluiden saavutettavuus, mahdollisuus yhteensovittaa palveluita sekä monitoimijainen yhteistyö palveluiden järjestämisessä. Palveluverkkoa koskevilla päätöksillä luodaan osaltaan edellytyksiä toimivalle

Hyvinvointijaosto

20.2.2024

poikkihallinnolliselle yhteistyölle. Näin tuetaan myös väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä. Myös erityisryhmät sekä hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamisen näkökulma tulee huomioida palveluverkkoa koskevassa päätöksenteossa.

Yhteenveto

Yhteenvetona hyvinvointijaosto toteaa, että sivistysvaliokunnan alaisten palveluiden palveluverkkosuunnitelma on huolellisesti laadittu, ja valmisteluprosessissa on kuultu laajasti eri tahoja. Hyvinvointijaosto kiinnittää huomiota siihen, että palveluverkkoa suunniteltaessa tulee huomioida heikoimmassa asemassa olevat kuntalaiset sekä hyvinvointi- ja terveyserojen kaventamisen näkökulma.

Väestön hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulmasta päätöksenteon tulee olla tietoperustaista. Palveluverkkoselvityksen todetaan olevan tukimateriaali ja tietopankki jatkotyöstöä varten. Palveluverkosta koskevassa päätöksenteossa tulisi huomioida palveluverkkoa koskeva selvitystyö, muu käytettävissä oleva tieto sekä arvioida ennakkoon päätösten vaikutuksia väestön hyvinvointiin.